

Εκκλησία και Διανόηση στην εποχή μας (Μητροπολίτης Κισάμου και Σελίνου Ειρηναίος Γαλανάκης)

[Ορθοδοξία και Ορθοπραξία](#) / [Άγιοι - Πατέρες - Γέροντες](#) / [Θεολογία και Ζωή](#) / [Κοινωνιολογικά \(κοινωνική πρόνοια & οικογενειακά θέματα\)](#) / [Ορθόδοξη πίστη](#) / [Ορθοδοξία και Ορθοπραξία](#)

Η εορτή των Τριών Ιεραρχών, Βασιλείου του Μεγάλου, Ιωάννου του Χρυσοστόμου και Γρηγορίου του Θεολόγου, που μπήκε στην παράδοση της Εκκλησίας μας τον 11ον αιώνα επί Κωνσταντίνου του Μονομάχου και καθιερώθηκε σαν εορτή των Ελληνικών Γραμμάτων το 1834, θέτει σήμερα μερικά ερωτηματικά, τόσο στην ίδια την Εκκλησία όσο και στην Παιδεία και γενικότερα την σύγχρονη Ελληνική μας Διανόηση.

Και πρώτα - πρώτα ποιά στάση θα τηρήσει η σημερινή Εκκλησία μπροστά σε μια Διανόηση που όλο και περισσότερο αυτονομείται και αποκόπτεται από κάθε μεταφυσική και ηθική αρχή; Θα επιχειρήσει η Εκκλησία μια νέα σύζευξη της πίστης

με την πολυδιάστατη γνώση (επιστημονική-τεχνολογική κ.λ.π.) του σημερινού κόσμου, η θα παραμείνει απομονωμένη στο παραδοσιακό της οχυρό;

Θα εξαγιάσει η Εκκλησία τα δημιουργήματα της σύγχρονης επιστήμης και της τεχνικής, δημιουργήματα του ανθρώπου με την εντολή του Θεού, για να τα εντάξει στο αρχικό κεφάλαιο της Θείας δημιουργίας, η θα τα αφήσει έξω από την αγιαστική της χάρη στην εξουσία και την διαστροφή του δαιμονισμού; Θα απλώσει η Εκκλησία το πνεύμα του Θεού πάνω από την «άβυσσο» της σημερινής διανόησης για να την κάμει «φως», η θα την αφήσει να πλανιέται στο σκότος σύγχυσης και μηδενιστικής κουλτούρας στη ζωή ανθρώπων και λαών;

Θα ενσαρκώσει η Εκκλησία δραστικότερα και πρακτικότερα το μήνυμα της σωτηρίας του ανθρώπου στις κοινωνικές πραγματικότητες του σημερινού κόσμου, η θα το αφήσει μόνο σαν μακρινή εσχατολογική ελπίδα;

Τα ερωτήματα αυτά πρέπει να απασχολήσουν την Εκκλησία και τη χριστιανική Διανόηση γενικά, γιατί μέσα σ' αυτά υπάρχουν θέματα και προβλήματα που έχουν σχέση με το σημερινό αδιέξοδο και το μέλλον της ανθρωπότητας.

Από το άλλο μέρος η εορτή των Τριών Ιεραρχών θέτει και στην σύγχρονη Διανόηση (και μιλούμε εδώ για την Ελληνική Διανόηση), μερικά άλλα ερωτηματικά:

Θα εξακολουθήσει η ελληνική μας Διανόηση, αγνοώντας την Ελληνοχριστιανική της κληρονομιά, να απομονώνεται στο στυγνό ορθολογισμό του δεκάτου ογδόου αιώνα και στα μηδενιστικά ρεύματα της εποχής μας, η θα αγκαλιάσει ευρύτερες περιοχές του ηθικού κόσμου για να δώσει μια ισόρροπη ανάπτυξη στον πνευματικό βίο του τόπου μας και του Λαού μας;

Θα απολιθωθεί η Διανόησή μας στον λαθεμένο δογματισμό «η επιστήμη για την επιστήμη» και «η τέχνη για την τέχνη» για να στρέψει τελικά την πρόοδό της εναντίον του ίδιου του ανθρώπου, η θα εύρη τρόπους και μεθόδους να ανθρωποποιήσει την επιστήμη και την τεχνική της εποχής μας;

Είναι άραγε ακίνδυνη η αυτοθέωση του ανθρώπου της σημερινής Παιδείας και είναι τάχα ασυμβίβαστη η ανάπτυξη του ανθρώπου με την «θέωσή» του, όπως την εννοεί η χριστιανική αποκάλυψη;

Γιατί η σύγχρονη Παιδεία και διανόησή μας, αγνοώντας την πνευματική (παγκόσμια) κρίση των καιρών ρίχνει το βάρος της μόνο στις γλωσσικές και μεθοδολογικές μεταρρυθμίσεις, χωρίς καμιά αναφορά σε βαθύτερες αναπλαστικές δυνάμεις που οδηγούνε ανθρώπους και πολιτισμούς να ξεπερνούν τις πτώσεις και τις κρίσεις των;

Γιατί καταργούμε στην εποχή μας τις κλασικές έννοιες και λέξεις «πνευματικός βίος», «πνευματικές εκδηλώσεις» κ.λ.π., και τις αντικαθιστούμε με τα άχυρα και τα σκύβαλα των «πολιτιστικών εκδηλώσεων» που προσφέρουμε στο Λαό μας;

Θα βρούμε άραγε ένα σύστημα Παιδείας που πέρα από τη βαθμομανία, πέρα από τη θεσολογία και την φτηνή πολιτικολογία, θα δίνει και κάποιο νόημα στην ανθρώπινη ύπαρξη και θα προσφέρει μια αγωγή που θα βοηθά την κοινωνική συμπεριφορά και την πολιτική βούληση στην λύση των μεγάλων παγκόσμιων προβλημάτων;

Η απάντηση στα ερωτήματα αυτά χρειάζεται, νομίζομε, μια νέα πνευματική σύνθεση. Μια νέα σύζευξη γνώσης και αρετής, όπως έγινε με την ελληνική φιλοσοφία και την χριστιανική ηθική στην εποχή των οικουμενικών Διδασκάλων. Μια νέα «σάρκωση» του Χριστιανικού Λόγου στον πανανθρώπινο λόγο της εποχής μας. Δεν είναι ασυμβίβαστη, το επαναλαμβάνομε, η ανέλιξη και η πορεία που ζητεί ο σύγχρονος άνθρωπος από το μέλλον του, όπως το οραματίζεται η χριστιανική αποκάλυψη: «Ο Θεός και ο άνθρωπος – λέγει ο Ορθόδοξος Θεολόγος Δημήτριος Στανιλοάε – δεν είναι χωρισμένοι και πολύ περισσότερο δεν είναι αντίθετοι. Ο Θεός παραμένει πάντα μια ζωντανή πηγή για την πλήρη ανάπτυξη του ανθρώπου»

Πηγή: agiazoni.gr